

การพัฒนาทฤษฎีโปรแกรมสำหรับประเมินการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครู ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

The Development of a Theory Program for English Communication Teacher Evaluation of Lower Secondary School Teacher

ปรเม พรหมเครือ¹ เรืองเดช ศิริกิจ² กาญจนา ตระกูลวรกุล²

Parama Promkhrua¹ Ruangdech Sirikit² Kanjana Trakoonvorakun³

¹นิสิตปริญญาโท, สาขาวิทยาการการประเมิน สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
Master's degree student, Evaluation Methodology Program, Educational and Psychological Test Bureau,
Srinakarinwirot University

Corresponding Author, E-mail: parama.prom@g.swu.ac.th

²Assistant Professor Dr., Evaluation Methodology, Educational and Psychological Test Bureau,
Srinakarinwirot University

E-mail: ruangdech@g.swu.ac.th

³อาจารย์ ดร., สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Lecturer Dr., Evaluation Methodology, Educational and Psychological Test Bureau,
Srinakarinwirot University

E-mail: kanjanatr@g.swu.ac.th

Received: December 6, 2022; Revised: January 24, 2023; Accepted: January 31, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย 2 ประการ ได้แก่ (1) เพื่อพัฒนาทฤษฎีโปรแกรมสำหรับประเมินการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ด้วยแนวคิดการประเมินโดยใช้ทฤษฎีเป็นฐาน (2) ผลการประเมินการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นตามทฤษฎีโปรแกรมที่พัฒนาขึ้นอยู่ในระดับใด วิธีดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาพัฒนาทฤษฎีโปรแกรมสำหรับประเมินการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ขั้นตอนที่ 2. การประเมินการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารไปปฏิบัติในสถานศึกษา เก็บข้อมูลโดยใช้ เก็บข้อมูลโดยใช้แบบประเมิน มาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 59 ข้อ แบบสัมภาษณ์ในการสนทนากลุ่ม การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ (1) ทฤษฎีโปรแกรมที่มีสำหรับประเมินการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วยองค์ประกอบของทฤษฎีโปรแกรม 3 ด้าน ได้แก่ ตัวแทรกแซง ประกอบด้วย การพัฒนาครู การประเมินตนเอง การสื่อสารภาษาอังกฤษของครู และการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ ตัวกำหนด ประกอบด้วย การรับรู้ความสามารถของตนเอง ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เจตคติที่ดีต่อการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษของครู ความมั่นใจในการสื่อสารของครู และการ

เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอน ผลลัพธ์ ประกอบด้วย พฤติกรรมการสอนของครู และความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียน (2) ผลการประเมินผลกระทบของการประเมินการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วย การพัฒนาครู การสื่อสารภาษาอังกฤษของครู การใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ การรับรู้ความสามารถทางภาษาของตนเอง เจตคติต่อการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ความมั่นใจในการสื่อสารของครู ความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ พฤติกรรมการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร จำนวน 8 ตัวบ่งชี้ อยู่ในระดับมาก การประเมินตนเอง ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนเพื่อการสื่อสารภาษาอังกฤษ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนของครู ความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียน จำนวน 4 ตัวบ่งชี้ อยู่ในระดับปานกลาง

คำสำคัญ: ทฤษฎีโปรแกรมสำหรับประเมินการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครู

Abstract

This research has two objectives: (1) to develop a program theory for evaluating the teaching of communicative English for teachers at the lower secondary level; (2) What is the level of the assessment results of teaching English for communication among teachers at the junior high school level according to the developed program theory? The research method was divided into 2 steps: Step 1: The development of a program theory for evaluating the teaching of English for communication purposes; Step 2: Evaluating the teaching of English for communicative purposes in educational institutions. Data collecting used assessment form the 5-level estimation scale consisted of 59 items, an interview form. Data analysis used frequency, percentage, mean and standard deviation. The results of the study can be summarized as follows: (1) Program theory used for evaluating English language teaching for communication among teachers at the lower secondary level. It consists of three elements of program theory. Firstly, the interventions consisted of teacher development, self-assessment, teacher's English communication and the use of information technology media, the determinants consisted of self-efficacy perception, the ability to manage the teaching and learning of English for communication purposes, good Attitude towards teaching English for communication teachers' ability to communicate in English confidence in teacher communication, the change in teaching behavior, the results consisted of teaching behavior of teachers, and the ability to communicate in English of the students (2) The results of the assessment of the impact of the assessment of teaching English for communication among teachers at the lower secondary level consisted of teacher development, teacher communication in English, use of information technology media, self-awareness of language proficiency, attitude towards teaching English for communication, confidence in teacher communication, ability to communicate in English Behavior in teaching English for communication with 8 indicators was at a high level. Otherwise, self assessment, the ability to provide instruction for communicative English changes in teaching behavior of teachers, The students' ability to communicate in English for 4 indicators was at a moderate level.

Keywords: Theory Program for English Communication Teaching Evaluation

บทนำ

การสื่อสารถือเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง ในชีวิตประจำวันของคนเรา เนื่องจากเราต้องใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารเพื่อดำเนินงานด้านต่าง ๆ มากมาย ภาษาที่ใช้อยู่ทั่วโลกมีไม่น้อยกว่า 500 ภาษา และหนึ่งในภาษาที่มีการใช้อย่างแพร่หลายและเป็นที่ยอมรับในสังคมปัจจุบันนั้น ก็คือ ภาษาอังกฤษ ซึ่งถือว่าเป็นภาษาหลักที่ชาวต่างชาตินิยมใช้กันมากที่สุดจนได้รับการนิยามว่า เป็นภาษานานาชาติ (International language) หรือ ภาษาสากล (Global language) และกว่า 53 ประเทศทั่วโลกที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการ จากการใช้อย่างแพร่หลายนี้เองหลายประเทศจึงใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางทางการสื่อสารทางด้านธุรกิจยกตัวอย่าง เช่น ธุรกิจทางการนำเข้า-ส่งออกธุรกิจด้านการท่องเที่ยวธุรกิจด้านอุตสาหกรรม เป็นต้น ด้วยเหตุนี้เองสถานศึกษาส่วนใหญ่จึงให้ความสำคัญ และจัดให้ภาษาอังกฤษเป็นวิชาหนึ่งในการเรียนการสอน (ปราณี กุลละวณิช, 2544)

จากความสำคัญดังกล่าว หลายโรงเรียนทั่วประเทศไทยได้มีการจัดหลักสูตรตั้งเป็นโรงเรียนนานาชาติ (International school), โรงเรียนสองภาษา (Bilingual school) หรือโครงการภาษาอังกฤษ (English program) เพื่อให้ นักเรียนและผู้ปกครองได้เลือกเรียนและเป็นการส่งเสริมการใช้ภาษาอังกฤษอีกด้วย ตามหลักสูตรแกนกลางสถานศึกษาปี พุทธศักราช 2551 ได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ที่ต้องเรียนภาษาต่างประเทศไว้ว่าเนื่องจากภาษาต่างประเทศนั้น มีความสำคัญ และมีความจำเป็นต่อชีวิตประจำวัน เป็นเครื่องมือสำคัญ ในการติดต่อสื่อสารการแสวงหาความรู้การประกอบอาชีพ เพื่อให้ตระหนักถึงความหลากหลายและมุมมองของสังคมโลก (หลักสูตรสถานศึกษาปี 2551, กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ, 2552) ตามที่ได้กล่าวไว้ในหลักสูตรสถานศึกษาปี 2551ว่าการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศนั้นมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในชีวิตประจำวันเนื่องจากเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสารการประกอบอาชีพและการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมและวิถีทัศน์ของชุมชนโลกตามข้อความดังกล่าวชี้ให้เห็นถึงความสำคัญในการใช้ ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารเพื่อให้เข้ากับความต้องการของสังคมปัจจุบันประเทศไทยมีการติดต่อสื่อสารกับต่างประเทศมากขึ้นไม่ว่าจะเป็นการติดต่อเพื่อการค้าหรือเพื่อสร้างสัมพันธ์ไมตรีด้านต่างๆการใช้ภาษาในการสื่อสารจึงมีความสำคัญเป็นอย่างมากเป็นที่น่าสังเกตว่าหลายๆโรงเรียนได้ให้ความสำคัญกับภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมากขึ้นและตามหลักสูตรสถานศึกษาปี 2551

สำหรับความสามารถในการพูดหรือการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารนั้นผู้เรียนบางคนมีพื้นฐานและ ความสามารถในการใช้ภาษาได้เป็นอย่างดีแต่สำหรับบางคนนั้นมีความสามารถทางด้านการใช้ภาษาพอประมาณสาเหตุ จากความรู้พื้นฐานทางภาษาของแต่ละคนมีความแตกต่างกันนั่นเองดังนั้นกลวิธีทางการสื่อสารจึงเข้ามามีบทบาทและมีความสำคัญเป็นพิเศษสำหรับนักเรียนที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยหลายท่านได้ให้ความสำคัญในเรื่องของกลวิธีการสื่อสารและได้ศึกษาวิจัยเรื่องนี้กับ นักเรียนระดับประถมศึกษาและระดับอุดมศึกษาเพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนอาทิเช่น กาญจนา เติร์ประภัสสร (2538) ได้ศึกษาเรื่องความสามารถด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ใน โรงเรียนสังกัดสามัญศึกษามูลของงานวิจัยคือจากการศึกษากลุ่มตัวอย่างจำนวน 320 คนพบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความสามารถด้านการใช้กลวิธีทางการสื่อสารอยู่ในเกณฑ์ต่ำคิดเป็นร้อยละ 50.75 แต่เมื่อดูผลความสามารถด้านการ ใช้กลวิธีทางการสื่อสารของนักเรียนสายวิทยาศาสตร์และสายศิลป์ภาษาพบว่านักเรียนสายวิทยาศาสตร์มีความสามารถ ด้านการใช้กลวิธีทางการสื่อสารคิดเป็นร้อยละ 54.69 ซึ่งตกว่านักเรียนสายศิลป์ภาษาซึ่งมีความสามารถด้านการใช้กลวิธี ทางการสื่อสารคิดเป็นร้อยละ 46.81 นอกจากนี้ กฤตพร บุญการรินทร์ (2550) วิจัยเรื่องความสามารถในการใช้ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของมัคคุเทศก์ชาวไทยในจังหวัดเชียงใหม่ผลของงานวิจัยคือมัคคุเทศก์กลุ่มตัวอย่างสามารถ ใช้คำศัพท์ได้ในระดับดีในทุกๆจุดประสงค์ และดารณี สุวรรณวารี (2550) วิจัยเรื่องกลวิธีการสื่อสารในทักษะการพูด ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยคือความสามารถของนักเรียนทั้งสามกลุ่มเรียงลำดับจากมาก

ไปน้อยดังนี้กลวิธีการสื่อสารที่มีพื้นฐานทางความรู้ทั่วไป (38.36 %) กลวิธีการสื่อสารแบบกล่าวซ้ำ (27.06%) และกลวิธีการสื่อสารโดยใช้ท่าทาง (26.46 %) และไม่พบกลวิธีการหลีกเลี่ยงในกลุ่มนี้เป็นต้นนอกจากนี้ในต่างประเทศมีผู้วิจัยที่ให้ความสำคัญเรื่องกลวิธีการพูดเพื่อการสื่อสารด้วยเช่นกันยกตัวอย่าง เช่น พูลิสและซิลส์ (Poulisse & Schils, 1989) ได้ศึกษาปัจจัยสองประการที่มีผลต่อการใช้กลวิธีการชดเชยของนักเรียนชาวต่างชาติที่เรียนภาษาอังกฤษคือระดับความสามารถทางภาษาสามารถระดับคือระดับสูงปานกลางและต่ำของภาระงานสามชนิดคือการอธิบายคำศัพท์การเล่าเรื่องที่ฟังจากภาษาแม่และการสัมภาษณ์ปากเปล่าพบว่าผู้เรียนที่มีความสามารถทางภาษาอังกฤษระดับสูงใช้กลวิธีการชดเชยน้อยกว่าผู้เรียนที่มีความสามารถทางภาษาอังกฤษระดับต่ำกว่าและดอร์นเย (Dornyei, 1995) ได้ศึกษากลวิธีการสื่อสารสามารถปรับปรุงประสิทธิภาพของการพูดโดยศึกษาการพูดของนักเรียนฮังการี 109 คนเป็นชาย 37 คนเป็นหญิง 72 คนอายุระหว่าง 15-18 ปีที่เรียนภาษาอังกฤษทั้งหมดแปดห้องเรียนในห้าโรงเรียนโดยแบ่งนักเรียนเป็นสามกลุ่มกลุ่มที่หนึ่งฝึกใช้กลวิธีการสื่อสารเน้นเฉพาะการหลีกเลี่ยงและการแทนที่ (Topic avoidance and replacement) การพูดโดยอ้อมและการใช้ส่วนเติมเต็มกลุ่มที่สองฝึกครบทุกทักษะโดยไม่เน้นกลุ่มใดเป็นพิเศษและกลุ่มที่สามเน้นการพูดแต่ไม่เน้นกลวิธีการสื่อสารใช้เวลาฝึกหกสัปดาห์ผลการวิจัยคือการฝึกให้นักเรียนใช้กลวิธีการสื่อสารนั้นทำให้คุณภาพการสื่อสารนั้นมีมากขึ้นมีการใช้ภาษาได้ตอบสื่อสารมากขึ้น นักเรียนสามารถพูดได้คล่องขึ้นและนักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการฝึกการใช้กลวิธีการสื่อสารเป็นต้น

งานวิจัยที่ได้ยกตัวอย่างมานี้เป็นงานวิจัยที่ได้กล่าวถึงการศึกษาการสื่อสารโดยศึกษาทักษะการพูดโดยใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารจากงานวิจัยทำให้ทราบว่า การใช้กลวิธีการสื่อสารในลักษณะต่าง ๆ นั้นทำให้การสื่อสารนั้นบรรลุวัตถุประสงค์ของผู้พูดหรือช่วยในการแก้ไขข้อบกพร่องทางภาษาของผู้สื่อสารจึงอาจกล่าวได้ว่าการใช้กลวิธีการสื่อสารทำให้การส่งข้อมูลระหว่างผู้พูดและผู้ฟังมีประสิทธิภาพและสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันได้

การวิจัยครั้งนี้เลือกใช้แนวคิดการประเมินโดยใช้ทฤษฎีเป็นฐาน (theory-based evaluation) เนื่องจากแนวคิดนี้มีความเหมาะสมที่ทำให้ทราบถึงกระบวนการทำงาน การนำนโยบายไปปฏิบัติ ตลอดจนเป็นแนวคิดการประเมินที่ตรวจสอบสถานการณ์หรือเงื่อนไขทำให้ผลลัพธ์ตามต้องการโดยใช้ทฤษฎี ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่ทำให้เกิดความสำเร็จหรือความล้มเหลว สามารถแนะนำในการออกแบบ การปรับปรุง และการพัฒนาโครงการให้ประสบความสำเร็จตามทฤษฎี (Chen, 2005) จุดเด่นของแนวคิดการประเมินนี้นอกจากจะให้สารสนเทศที่สำคัญเกี่ยวกับการประเมินแล้ว ยังทำให้ทราบถึงปัจจัยความสำเร็จของการดำเนินโครงการอีกด้วย นอกจากนี้ Stufflebeam (2014) กล่าวว่า การประเมินโดยใช้ทฤษฎีเป็นฐานมีคือ จุดเด่นประการหนึ่งคือ ช่วยให้เห็นความชัดเจนเกี่ยวกับความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปออกแบบตัวบ่งชี้ในการประเมินได้อย่างครอบคลุม ตามทฤษฎีโปรแกรม (program theory) ตามแนวคิดการประเมินโดยใช้ทฤษฎีเป็นฐานนั้นจึงมีความสำคัญที่นักประเมินต้องพัฒนาและตรวจสอบให้เหมาะสมก่อนนำไปใช้ในการประเมิน เนื่องจากทฤษฎีโปรแกรมแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์และกลไกการทำงานของโครงการได้อย่างชัดเจน ทฤษฎีโปรแกรมตามงานวิจัยนี้ใช้ตามแนวคิดของ Chen (2005) ประกอบด้วย 2 โมเดล ได้แก่ (1) โมเดลการกระทำ เป็นโมเดลที่แสดงให้เห็นถึงบริบท กลุ่มเป้าหมาย การนำไปปฏิบัติ ของทฤษฎีโปรแกรม และ (2) โมเดลการเปลี่ยนแปลง เป็นโมเดลที่ใช้ทฤษฎีมาอธิบายกลไกการทำงานของทำให้เกิดผลลัพธ์ โดยค้นหาตัวกำหนด (determinant) หรือตัวค้นกลางที่ทำให้เกิดผลลัพธ์ ดังนั้นการประเมินโดยใช้ทฤษฎีเป็นฐานจึงจำเป็นต้องใช้ทฤษฎีโปรแกรม (program theory) ในการประเมิน ซึ่งนักวิชาการหลายท่านแนะนำให้มีการตรวจสอบความเหมาะสมของทฤษฎีโปรแกรมก่อนนำไปทำการประเมิน ซึ่งวิธีการพัฒนาทฤษฎีโปรแกรมนั้นสามารถทำได้หลายวิธี เช่น วิธีการพัฒนาทฤษฎีโปรแกรมจากการสังเกตและสัมภาษณ์ (โสมฉาย บุญญานันท์, 2549) วิธีการพัฒนาทฤษฎีโปรแกรมโดยใช้การศึกษาเอกสารและตรวจสอบความถูกต้องทางสถิติ (วิยดา เหล่มตระกูล, 2546; Adedokun Childress and Burgess, 2011) วิธีการพัฒนาทฤษฎีโปรแกรมจากการรวมวิธีอุปนัยและนิรนัย (ปิยพงษ์ คล้ายคลึง, 2556) เป็นต้น สำหรับงานวิจัยนี้ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการ

พัฒนาทฤษฎีโปรแกรมโดยการวิเคราะห์เอกสารและตรวจสอบความเหมาะสมของทฤษฎีโปรแกรมโดยผู้เชี่ยวชาญ Funnel and Rogers (2011) ได้แนะนำว่า วิธีการพัฒนาดังกล่าวเรียกว่า การพัฒนาทฤษฎีโปรแกรมโดยวิธีอุปนัย (inductive development) เป็นการใช้อยู่ก่อนแล้วโดยผู้เชี่ยวชาญ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง การสร้างทฤษฎีโปรแกรมจากการศึกษาผลของโครงการที่มีอยู่ก่อนโดยผู้เชี่ยวชาญ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยเน้นการศึกษาจากเอกสารต่างๆที่มีอยู่แล้ว การพัฒนาทฤษฎีโปรแกรมโดยใช้วิธีอุปนัยนี้สามารถนำทฤษฎีโปรแกรมที่มีอยู่แล้วมาสร้างและพัฒนาเป็นทฤษฎีโปรแกรมในบริบทที่ใกล้เคียงกันได้ แต่ไม่อาจนำมาใช้ได้ทั้งหมด เนื่องจากทฤษฎีโปรแกรมมีข้อจำกัดของบริบทที่นำไปใช้ จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาทฤษฎีโปรแกรมอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ การพัฒนาทฤษฎีโปรแกรมโดยใช้วิธีอุปนัยเป็นวิธีที่ง่ายและสะดวก สามารถนำไปประเมินได้โดยมีผู้เชี่ยวชาญหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเสียก่อน

ทำให้เกิดงานวิจัยซึ่งนำเอาแนวคิดการประเมินโดยใช้ทฤษฎีเป็นฐานถือว่าเป็นทฤษฎีที่มีจุดเด่นในเรื่องนี้ ผู้วิจัยจึงนำมาเป็นแนวคิดในการวิจัยในครั้งนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาทฤษฎีโปรแกรมสำหรับประเมินการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ด้วยแนวคิดการประเมินโดยใช้ทฤษฎีเป็นฐาน
2. เพื่อประเมินกระบวนการนำใช้ของทฤษฎีโปรแกรมสำหรับประเมินการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตามโปรแกรมที่พัฒนาขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 การพัฒนาพัฒนาทฤษฎีโปรแกรมสำหรับประเมินการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

การวิจัยระยะนี้ตอบความมุ่งหมายวิจัยข้อ 1 เพื่อพัฒนาทฤษฎีโปรแกรมสำหรับประเมินการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยใช้การวิเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับทฤษฎีและงานวิจัยด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นหลัก จากนั้นตรวจสอบความเหมาะสมของทฤษฎีโปรแกรมจากผู้เชี่ยวชาญ โดยมีขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

1. การศึกษาเอกสารเกี่ยวกับแนวคิดการประเมินที่นำมาใช้ในการวิจัย เช่น เอกสารเกี่ยวกับแนวคิดการประเมินโดยใช้ทฤษฎีเป็นฐาน (theory-based evaluation) การประเมินโดยใช้ทฤษฎีแรงขับ (theory driven evaluation) บทความวิชาการที่เกี่ยวกับการประเมินโดยใช้ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลง (theory of change) เอกสารเกี่ยวกับการพัฒนาทฤษฎีโปรแกรม เป็นต้น
2. การศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ได้แก่ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ทฤษฎีการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
3. การสังเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับกระบวนการประเมินการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
4. การร่างโปรแกรมสำหรับประเมินกระบวนการประเมินการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

ภาพ 1 ร่างโปรแกรมสำหรับประเมินกระบวนการประเมินการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

ระยะที่ 2 การประเมินการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารไปปฏิบัติในสถานศึกษา

การวิจัยระยะนี้ตอบความมุ่งหมายการวิจัยข้อ 2 เพื่อประเมินการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ไปปฏิบัติในสถานศึกษาตามทฤษฎีที่พัฒนาขึ้น โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามตามตัวบ่งชี้จากทฤษฎีโปรแกรมและใช้วิธีการประเมินเชิงปริมาณ (quantitative evaluation method) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกตัวอย่างการวิจัย
2. เครื่องมือวิจัยและการพัฒนาเครื่องมือ
3. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
4. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การกำหนดประชากรและการเลือกตัวอย่างการวิจัย

ประชากรในการวิจัยนี้ คือ ครูผู้สอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำนวนประมาณ 312 คน (ข้อมูลจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2)

ตัวอย่างวิจัย คือ ครูผู้สอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยมีประชากรครูทั้งหมดโดยประมาณ 312 คน ใช้สูตร Taro Yamane โดยกำหนดความคลาดเคลื่อนระดับ 5% ใช้จำนวนตัวอย่างเท่ากับ 175 คน จากการศึกษาการตอบกลับขั้นต่ำของแบบสอบถามทางไปรษณีย์ที่ทำให้การประมาณค่าไม่ลำเอียงพบว่า อัตราการตอบกลับคิดเป็นร้อยละ 70% (วิภา บำเรอจิตร, 2542) ของแบบสอบถามทั้งหมดที่ส่งไป ผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดของประชากรขึ้นเป็น 40% รวมกับจำนวนขั้นต่ำเป็น 245 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) (วรณี แกมเกตุ, 2551) มีขั้นตอนดังนี้

1) แบ่งครูผู้สอนภาษาอังกฤษในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยแบ่งออกตามขนาดโรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ โรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็ก แบ่งตามระดับชั้นที่สอน คือ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยในแต่ละกลุ่มใช้การสุ่มอย่างง่ายเพื่อให้ได้

ตัวอย่างจำนวน 245 คน โดยส่งแบบสอบถามในปี พ.ศ. 2561 ส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนต่าง ๆ ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยม เขต 2 ทั้ง 52 โรงเรียน จากนั้นรอกทางโรงเรียนส่งแบบสอบถามกลับตามที่กำหนด จำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย มีรายละเอียดดังตารางที่ 1

ตาราง 1 จำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

โรงเรียน	จำนวนโรงเรียน (ประชากร)	จำนวนโรงเรียน (ตัวอย่าง)	จำนวนโรงเรียน ที่เก็บได้จริง (ตัวอย่าง)
โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	23	108	90
โรงเรียนขนาดใหญ่	22	104	82
โรงเรียนขนาดกลาง	5	25	20
โรงเรียนขนาดเล็ก	2	8	8

2. เครื่องมือวิจัยและการพัฒนาเครื่องมือ

1) ศึกษาเอกสาร รายงานวิจัยเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวัดตัวแปรในทฤษฎีโปรแกรม กำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปรและกรอบการวัดตัวแปร

2) สร้างตารางวิเคราะห์เนื้อหาและพฤติกรรม (specification table) ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยนำนิยามปฏิบัติการที่กำหนดขึ้น มากำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับตัวบ่งชี้ที่ต้องการวัด เกณฑ์การประเมินจำนวนข้อคำถาม และเขียนคำถามที่จะพัฒนาเป็นแบบสอบถาม

3) นำตารางวิเคราะห์เนื้อหาและพฤติกรรม ตัวบ่งชี้ และข้อคำถามไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความเหมาะสมและปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

4) คัดเลือกผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงของตัวบ่งชี้และข้อคำถาม ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้กำหนดผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบความตรงของเนื้อหาและพฤติกรรมไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม 3 ท่าน ได้แก่ (1) ผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร จำนวน 2 ท่าน (2) ผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผล จำนวน 1 ท่าน

5) ตรวจสอบค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ของตัวบ่งชี้และข้อคำถาม ผู้วิจัยนำแบบสอบถามและตารางวิเคราะห์เนื้อหาและพฤติกรรมไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยมีผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้อง และความเหมาะสมข้อคำถามของตัวบ่งชี้และข้อกับนิยามเชิงปฏิบัติการ (IOC: index of item-objective congruence) ซึ่งค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหาต่ำสุดที่ยอมรับได้ คือ ไม่ต่ำกว่า 0.5

3. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ คือ แบบสอบถามการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารไปปฏิบัติในสถานศึกษา โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) ทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เสนอต่อผู้บริหารโรงเรียนเพื่ออนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2) นำหนังสือขอความร่วมมือพร้อมกับแบบสอบถามส่งไปรษณีย์ไปยังโรงเรียนทั้ง 52 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ที่เป็นตัวอย่างการวิจัย โดยแนบซองเปล่าพร้อมติดแสตมป์เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ตัวอย่างในการส่งแบบสอบถามกลับคืน

- 3) ตรวจสอบแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา
- 4) ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

4. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

1) ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสาร และการสนทนากลุ่ม โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

2) ข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า ใช้การวิเคราะห์โดยการหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3) เกณฑ์การประเมิน เกณฑ์ในการพิจารณาค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติหรือพฤติกรรมที่เกิดขึ้นผู้วิจัยกำหนด เกณฑ์ในการแปลความหมายทั้งด้านภาพรวม และรายตัวบ่งชี้ โดยใช้คุณสมบัติเรื่องความต่อเนื่องของคะแนนไว้เป็นแนว เทียบผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคิร์ท ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์ ในการแปลความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

4.51 - 5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด

3.51- 4.50 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง

1.50 – 2.50 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับน้อย

1.00 – 1.49 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาทฤษฎีโปรแกรมที่มีสำหรับประเมินการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูในระดับ มัธยมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วยองค์ประกอบของทฤษฎีโปรแกรม 3 ด้าน ดังภาพ 2

ภาพ 2 องค์ประกอบของทฤษฎีโปรแกรม 3 ด้าน

1) ตัวแทรกแซง ประกอบด้วย การพัฒนาครู การประเมินตนเอง การสื่อสารภาษาอังกฤษของครู และการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ

2) ตัวกำหนด ประกอบด้วย การรับรู้ความสามารถของตนเอง ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เจตคติที่ดีต่อการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษของครู ความมั่นใจในการสื่อสารของครู และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอน

3) ผลลัพธ์ ประกอบด้วย พฤติกรรมการสอนของครู และความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียน

2. ผลประเมินการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตามทฤษฎีโปรแกรมที่พัฒนาขึ้น

ตารางที่ 2 ผลประเมินการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตามทฤษฎีโปรแกรมที่พัฒนาขึ้น

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
การพัฒนาครู			
1. การเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	3.95	0.71	พอใช้
2. การประชุมชี้แจงนโยบายการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	3.81	0.72	พอใช้
3. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนครูภายในโรงเรียน	3.60	0.78	พอใช้
4. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนครูภายนอกโรงเรียน	3.66	0.76	พอใช้
5. การศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	3.69	0.77	พอใช้
รวม	3.74	0.73	พอใช้
การประเมินตนเอง			
1. การประเมินตนเองตามกรอบ CEFR	3.71	0.73	พอใช้
2. การเข้ารับการทดสอบตามแบบทดสอบมาตรฐาน CEFR	3.70	0.74	พอใช้
3. การประเมินทักษะการสื่อสารก่อนและหลังการ อบรม	3.59	0.85	พอใช้
4. การเข้ารับการทดสอบด้วยการทดสอบมาตรฐานด้วยตนเอง	3.66	0.81	พอใช้
5. การประเมินความสามารถในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยบุคคลอื่น เช่น ผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหาร หัวหน้า เพื่อนครู ฯลฯ	3.25	1.01	พอใช้
รวม	3.46	0.88	พอใช้

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
การสื่อสารภาษาอังกฤษของครู			
1. การอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	3.60	0.78	พอใช้
2. การฟังภาษาอังกฤษ	3.66	0.76	พอใช้
3. การพูดภาษาอังกฤษ	3.69	0.77	พอใช้
4. การสื่อสารภาษาอังกฤษกับเพื่อนครูหรือนักเรียนชาวไทย	3.74	0.73	พอใช้
5. การสื่อสารภาษาอังกฤษกับครูต่างชาติหรือเพื่อนชาวต่างชาติ	3.71	0.73	พอใช้
รวม	3.68	0.78	พอใช้
การใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ			
1. การเรียนรู้การฟังจากภาพยนตร์หรือเพลงภาษาอังกฤษ	3.95	0.71	พอใช้
2. การออกเสียงที่ถูกต้องตาม Phonics จากสื่อดิจิทัล	3.81	0.72	พอใช้
3. การใช้สื่อออนไลน์ในการตรวจสอบความถูกต้องของการออกเสียง	3.60	0.78	พอใช้
4. การสื่อสารภาษาอังกฤษทางสื่อออนไลน์ เช่น Line Facebook Instagram ฯลฯ	3.66	0.76	พอใช้
5. การฝึกสนทนาภาษาอังกฤษจากเว็บไซต์	3.69	0.77	พอใช้
รวม	3.74	0.73	พอใช้
การรับรู้ความสามารถทางภาษาของตนเอง			
1. การรับรู้ความสามารถทางภาษาตามกรอบมาตรฐาน CEFR	3.70	0.74	พอใช้
2. การรับรู้ความสามารถในการอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษ	3.59	0.85	พอใช้
3. การรับรู้ความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษ	3.66	0.81	พอใช้
4. การรับรู้ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ	3.25	1.01	พอใช้
5. การรับรู้ความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษ	3.46	0.88	พอใช้
รวม	3.52	0.87	พอใช้
ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนเพื่อการสื่อสารภาษาอังกฤษ			
1. ความสามารถในการวางแผนจัดการเรียนรู้เพื่อการสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษ	3.71	0.73	พอใช้
2. ความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนการสอนเพื่อการสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษ	3.70	0.74	พอใช้
3. ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อการสื่อสารในและนอกห้องเรียน	3.59	0.85	พอใช้

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
4. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและสื่อดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอนเพื่อการสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษ	3.66	0.81	พอใช้
5. ความสามารถในการประเมินผลการเรียนรู้การสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษ	3.25	1.01	พอใช้
รวม	3.46	0.88	พอใช้
เจตคติต่อการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร			
1. การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทำให้นักเรียนลดความกังวลไวยากรณ์มีความกล้าในการสื่อสารมากขึ้น	3.93	0.70	พอใช้
2. การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารช่วยให้นักเรียนสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.73	0.78	พอใช้
3. การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารช่วยพัฒนาให้ประเทศมีกำลังคนที่สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้เพิ่มขึ้น	3.40	0.95	พอใช้
4. การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารช่วยเพิ่มความมั่นใจในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียน	3.47	0.88	พอใช้
5. การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทำให้นักเรียนสนใจและเห็นความสำคัญของการสื่อสารภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น	3.39	0.91	พอใช้
รวม	3.59	0.82	พอใช้
ความมั่นใจในการสื่อสารของครู			
1. ท่านสามารถสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษในที่สาธารณะชนได้	3.46	0.88	พอใช้
2. ท่านสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษโดยไม่กังวลไวยากรณ์และสำเนียง	3.70	0.87	พอใช้
3. ท่านเน้นการสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษมากกว่าการใช้หลักไวยากรณ์	3.32	0.95	พอใช้
4. ท่านชอบใช้การสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันแม้ว่าผู้อื่นไม่ค่อยใช้ก็ตาม	3.62	0.84	พอใช้
5. ท่านมีความกล้าสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษชาวต่างชาติ	3.63	0.87	พอใช้
รวม	3.52	22.20	พอใช้

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
ความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ			
1. ความสามารถในการอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษ	3.81	0.72	พอใช้
2. ความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษ	3.60	0.78	พอใช้
3. ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ	3.66	0.76	พอใช้
4. ความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษ	3.69	0.77	พอใช้
รวม	3.72	0.73	พอใช้
การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนของครู			
1. การจัดการเรียนการสอนด้านการอ่านออกเสียง	3.71	0.73	พอใช้
2. การจัดการเรียนการสอนด้านการฟัง	3.70	0.74	พอใช้
3. การจัดการเรียนการสอนด้านการพูด	3.59	0.85	พอใช้
4. การจัดการเรียนการสอนด้านการเขียน	3.66	0.81	พอใช้
5. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ทางภาษาเพื่อการสื่อสาร	3.25	1.01	พอใช้
รวม	3.46	0.88	พอใช้
พฤติกรรมการสอนภาษาอังกฤษเพื่อสื่อสาร			
1. การเตรียมการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารก่อนการสอน	3.93	0.70	พอใช้
2. การใช้สื่อเทคโนโลยีหรือดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอนเพื่อการสื่อสาร	3.73	0.78	พอใช้
3. การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องตามแนวการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	3.40	0.95	พอใช้
4. การสื่อสารภาษาอังกฤษในชั้นเรียน	3.47	0.88	พอใช้
5. การวัดและประเมินผลภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	3.39	0.91	พอใช้
รวม	3.59	0.82	พอใช้
ความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียน			
1. นักเรียนมีความกล้าแสดงออกในการสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษ	3.62	0.85	พอใช้
2. นักเรียนสามารถสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษได้	3.91	0.81	พอใช้
3. นักเรียนมั่นใจในการสื่อสารภาษาอังกฤษกับผู้อื่น	3.64	0.94	พอใช้
4. นักเรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันได้	3.10	1.18	พอใช้
5. นักเรียนสนใจในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเพิ่มขึ้น	3.56	1.00	พอใช้
รวม	3.48	18.47	พอใช้

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการพัฒนาทฤษฎีโปรแกรมที่มีสำหรับประเมินการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ตัวแทรกแซง ประกอบด้วย การพัฒนาครู การประเมินตนเอง การสื่อสารภาษาอังกฤษของครู และการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ ตัวกำหนด ประกอบด้วย การรับรู้ความสามารถของตนเอง ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เจตคติที่ดีต่อการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษของครู ความมั่นใจในการสื่อสารของครู และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอน และผลลัพธ์ ประกอบด้วย พฤติกรรมการสอนของครู และความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียน การพัฒนาทฤษฎีโปรแกรมโดยวิธีอุปนัย (inductive) ตามแนวคิดของ Funnel and Rogers (2011) โดยศึกษาเอกสารเกี่ยวกับทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นหลัก จากนั้นตรวจสอบความเหมาะสมของทฤษฎีโปรแกรมโดยผู้เชี่ยวชาญ สำหรับการประเมินทฤษฎีโปรแกรมสำหรับประเมินการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการนำทฤษฎีไปใช้ในการปฏิบัติและหาแนวทางในการสร้างสรรค์ พัฒนา และปรับปรุงเพื่อให้เกิดทฤษฎีโปรแกรมที่เหมาะสมกับการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในลำดับต่อไป ซึ่งการพัฒนาทฤษฎีโปรแกรมนี้มีความเหมาะสมในการนำทฤษฎีโปรแกรมไปใช้ในการประเมินสอดคล้องกับงานวิจัยของสุภาพร โภคาพาณิชย์ (2559) ทำการศึกษาเรื่องทฤษฎีโปรแกรม สำหรับประเมินกระบวนการนำนโยบายการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามกรอบ CEFR ไปปฏิบัติ ในสถานศึกษาประกอบด้วย ตัวแทรกแซงมี 3 ตัว ได้แก่ การสร้างความชัดเจนของนโยบาย การสร้าง ระบบกำกับติดตาม การสร้างความร่วมมือ ตัวกำหนดมี 5 ตัว ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ นโยบาย ความร่วมมือในการออกแบบการจัดการเรียนการสอนตามนโยบาย เจตคติต่อนโยบาย การยอมรับนโยบาย และความพร้อมทำงานตามนโยบาย และผลลัพธ์มี 1 ตัว ได้แก่ พฤติกรรมการสอน ของครูตามนโยบาย 2) ผลประเมินกระบวนการนำนโยบายการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ตามกรอบ CEFR ไปปฏิบัติในสถานศึกษา พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับพอใช้เมื่อพิจารณารายตัวบ่งชี้ พบว่า ทุกตัวบ่งชี้อยู่ในระดับพอใช้ ยกเว้นการยอมรับนโยบาย ความพร้อมทำงานตามนโยบาย และพฤติกรรมการสอนของครูตามนโยบายอยู่ในระดับดี

เบญจมาภรณ์ งามยิ่ง (2561) ทำการศึกษาเรื่องทฤษฎีโปรแกรมสำหรับ ประเมินการส่งเสริมค่านิยมการรู้จักดำรงตนอยู่โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายประกอบด้วย ตัวแทรกแซง 5 ตัว ได้แก่ การจัดชุมชนเกี่ยวกับปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง การจัดการสอนรายวิชาเพิ่มเติมหน้าที่พลเมือง การบูรณาการรายวิชากับปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง การนำเสนอผลงานเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการศึกษาคุณาน พื้นที่จริงเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตัวกำหนดมี 4 ตัว ได้แก่ ความสนใจเกี่ยวกับแนวคิด ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การเห็นประโยชน์ของการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเห็นคุณค่าของการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง และผลลัพธ์มี 2 ตัว ได้แก่ ความเชื่อของนักเรียน และพฤติกรรมตามค่านิยมของ นักเรียน และ(2) ผลประเมินกระบวนการส่งเสริมค่านิยมการรู้จักดำรงตนอยู่โดยใช้หลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับพอใช้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. การนำทฤษฎีโปรแกรมที่มีสำหรับประเมินการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นไปใช้ในการประเมิน ผู้ประเมินหรือนักวิชาการที่สนใจควรพิจารณาการนำทฤษฎีโปรแกรมให้เหมาะสมกับลักษณะ

ของกลุ่มเป้าหมายโดยพิจารณาจากโมเดลการกระทำ (action model) ประกอบด้วย บริบทของกลุ่มเป้าหมาย ทฤษฎีที่ใช้ในการออกแบบ องค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง ผู้ดำเนินการ บริบททางนิเวศวิทยา และประชากรเป้าหมาย

2. ควรนำทฤษฎีโปรแกรมสำหรับประเมินการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมาใช้ในการแนะนำและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินการจัดการเรียนการสอนของโครงการ โดยนำมาจัดกลุ่มของตัวบ่งชี้ที่ได้คะแนนสูง และคะแนนต่ำ มาใช้วิเคราะห์จุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาของการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้การแนะนำการออกแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้พิจารณาจากความสัมพันธ์ของแต่ละตัวบ่งชี้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งต่อไปควรใช้การวิจัยเชิงสหสัมพันธ์หรือการวิจัยเชิงปริมาณด้วยการพัฒนาโมเดลสมการเชิงโครงสร้าง (SEM: Structural Equation Model)

2. การวิจัยครั้งต่อไปควรพัฒนาชุดเครื่องมือการประเมินประเมินการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่ครอบคลุมในแต่ละตัวบ่งชี้ ทั้งนี้ชุดเครื่องมือควรมีวิธีการวัดและประเมินที่หลากหลายและเน้นการประเมินตามสภาพจริง เช่น แบบตรวจสอบรายการ (check list evaluation) เกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริกส์ (scoring rubrics)

3. การวิจัยครั้งต่อไปควรพัฒนาชุดเครื่องมือการประเมินประเมินการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่ครอบคลุมในแต่ละตัวบ่งชี้ที่มีคะแนนน้อย คือการประเมินตนเอง ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนเพื่อการสื่อสารภาษาอังกฤษ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนของครู ความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียน ทั้งนี้ชุดเครื่องมือควรมีวิธีการวัดและประเมินที่หลากหลายและเน้นการประเมินตามสภาพจริง เช่น แบบตรวจสอบรายการ (check list evaluation) เกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริกส์ (scoring rubrics)

เอกสารอ้างอิง

- บุญชม ศรีสะอาด. (2545) *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 7). เนติกุลการพิมพ์.
- เบญจมาภรณ์ งามยิ่ง. (2561) การพัฒนาทฤษฎีโปรแกรมด้วยการสืบค้นร่องรอย สำหรับประเมินการส่งเสริมค่านิยมการรู้จักดำรงตนอยู่ โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ].
- ปิยพงษ์ คล้ายคลึง. (2556). *การพัฒนาทฤษฎีโปรแกรมสำหรับประเมินความสำเร็จของการนำนโยบายปฏิรูปการศึกษาไปปฏิบัติในสถานศึกษาโดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัย* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย].
- วรรณิ์ แกมเกตุ. (2551). *วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิภา บำเรอจิตร. (2542). *อัตราผลตอบแทนของแบบสอบถามทางไปรษณีย์ซึ่งตอบด้วยความจริงใจที่ทำให้ตัวประมาณค่าไม่ลำเอียง* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย].
- วิทยา เหล่มตระกูล. (2546). *การพัฒนาวิธีการประเมินความสำเร็จของโครงการฝึกอบรมครูตามแนวคิดการประเมินโดยใช้ทฤษฎีเป็นฐาน*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย].
- สุภาพร โภคาพาณิชย์. (2559). การประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับมหาวิทยาลัยเพื่อก้าวสู่การเป็นองค์กรชั้นนำ. *วารสารการวัดผลการศึกษา*, 33(94), 12-21.

- Chen, H. T. (2005). *Practical program evaluation: Assessing and improving planning, implementation and effectiveness*. Sage Publications.
- Funnell, S. C., & Rogers, P. J. (2011). *Purposeful program theory: Effective use of theories of change and logic models*. John Wiley & Sons.